

Α12. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «Ψυχική Υγεία και Αγωγή Βρεφών και Νηπίων: Αξιολόγηση, Έγκαιρη Παρέμβαση και Συμπερίληψη»

(ΑΠΟΦΑΣΗ 9/28-04-2025)

ΑΙΓΑΛΕΩ/ΒΟΛΟΣ, 2025

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχική Υγεία και Αγωγή Βρεφών και Νηπίων»
Κανονισμός Εκπόνησης Μεταπτυχιακή Διπλωματικής Εργασίας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχική Υγεία και Αγωγή Βρεφών και Νηπίων»
Κανονισμός Εκπόνησης Μεταπτυχιακή Διπλωματικής Εργασίας

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή	4
2. Στόχοι της εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	4
3. Διαδικασία Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	5
4. Σημαντικά Σημεία Εκπόνησης και Συγγραφής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	9
5. Παραρτήματα	14
Παράρτημα 1: Βεβαίωση Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	15
Παράρτημα 2: Αίτηση Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	16
Παράρτημα 3: Τροποποίηση Θέματος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	17
Παράρτημα 4: Πρακτικό Επιτροπής Εξέτασης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	18

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχική Υγεία και Αγωγή Βρεφών και Νηπίων: Αξιολόγηση, Έγκαιρη Παρέμβαση και Συμπερίληψη» του Τμήματος Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία του ΠΑΔΑ και του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ) αντιστοιχεί σε δύο μαθήματα επιλογής του Γ εξαμήνου. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τη δυνατότητα, αντί της εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, να επιλέξουν, να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν σε δύο μαθήματα επιλογής του Γ εξαμήνου, πέρα του υποχρεωτικού μαθήματος του Γ Εξαμήνου. Οι φοιτητές/ φοιτήτριες που θα επιλέξουν την εκπόνηση ΜΔΕ θα πρέπει να ακολουθήσουν τον συγκεκριμένο οδηγό ώστε η παρουσίαση της εργασίας να γίνεται με ενιαίο και συνεπή τρόπο από όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Προγράμματος.

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία υπηρετεί ακαδημαϊκούς σκοπούς και, κατά συνέπεια, το θέμα που αναπτύσσεται θα πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένο, με βάση είτε θεωρητική είτε εμπειρική ανάλυση. Η εργασία θεωρείται προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του συγγραφέα όσο και του Πανεπιστημίου και πρέπει να διακρίνεται για την πρωτοτυπία και τον μοναδικό της χαρακτήρα. Απαγορεύεται αυστηρά η χρήση – αυτούσια ή μεταφρασμένη – υλικού από δημοσιευμένες πηγές χωρίς την κατάλληλη αναφορά, καθώς αυτό συνιστά λογοκλοπή και παραβίαση ηθικών και νομικών κανόνων περί πνευματικών δικαιωμάτων. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής φέρει την πλήρη ευθύνη για το περιεχόμενο και τις ενδεχόμενες παραβιάσεις της εργασίας του.

Ο σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να παρέχει σαφείς και αναλυτικές κατευθύνσεις για τη συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας. Οι κατευθύνσεις αυτές έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα και πρέπει να τηρούνται απαρέγκλιτα από όλους τους φοιτητές. Ο οδηγός περιλαμβάνει τις εξής βασικές ενότητες:

- Στόχοι της εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
- Διαδικασία Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
- Σημαντικά Σημεία Εκπόνησης και Συγγραφής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
- Παραρτήματα

2. Στόχοι της εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Διπλωματική Εργασία αποτελεί μια επιστημονική μελέτη, την οποία αναλαμβάνει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), με στόχο αφενός τη συστηματική αξιοποίηση και εφαρμογή των γνώσεων που έχει αποκομίσει κατά τη διάρκεια των σπουδών του, και αφετέρου την εμβάθυνση σε ένα εξειδικευμένο γνωστικό πεδίο.

Η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας αποσκοπεί στην επίτευξη των εξής στόχων για τον φοιτητή ή τη φοιτήτρια:

- Να συνδυάσει και να εφαρμόσει στην πράξη τις θεωρητικές και μεθοδολογικές γνώσεις που έχει αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ΠΜΣ.

- Να εμβαθύνει σε ένα αντικείμενο ιδιαίτερου προσωπικού ή επαγγελματικού ενδιαφέροντος, διευρύνοντας το γνωστικό του υπόβαθρο.
- Να εξοικειωθεί με τις αρχές της επιστημονικής έρευνας και τα πρότυπα συγγραφής επιστημονικών κειμένων, ακολουθώντας τους κανόνες που αναγνωρίζονται από την ακαδημαϊκή κοινότητα.
- Να αποκτήσει εμπειρία πεδίου μέσω της συλλογής πρωτογενών ή δευτερογενών δεδομένων ή της αντιμετώπισης πρακτικών προβλημάτων.
- Να συνεργαστεί με μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, αποκτώντας εξειδικευμένη γνώση και ερευνητική εμπειρία.

3. Διαδικασία Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η ΜΔΕ στο ΔΠΜΣ «Ψυχική Υγεία και Αγωγή Βρεφών και Νηπίων: Αξιολόγηση, Έγκαιρη Παρέμβαση και Συμπερίληψη» είναι κατ' επιλογήν υποχρεωτική. Στο πλαίσιο της ΜΔΕ, ο/η φοιτητής/τρια καλείται να εμβαθύνει σε ένα θέμα του ενδιαφέροντος του/της, να μελετήσει σχετικές βιβλιογραφικές πηγές, να αξιοποιήσει και να συνθέσει τις γνώσεις που κατέκτησε στη διάρκεια των σπουδών του/της και να εξασκηθεί στην έρευνα, τον κριτικό στοχασμό και την επιστημονική συγγραφή.

Επιλογή θέματος

Το θέμα της ΜΔΕ πρέπει να εντάσσεται στο αντικείμενο του ΔΠΜΣ. Το θέμα μιας ΜΔΕ προτείνεται, είτε από τον/τη φοιτητή/τρια και εγκρίνεται από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια, είτε από τον/την ίδιο/α τον/την διδάσκοντα/ουσα. Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης του θέματος μετά τον ορισμό του επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας και έπειτα από σύμφωνη γνώμη του/της. Στην περίπτωση τροποποίησης θέματος θα πρέπει να κατατεθεί στην γραμματεία του ΠΜΣ σχετική αίτηση (Βλέπε Παράρτημα 3)

Ανάθεση Επιβλέπων/ουσα

Η ανάθεση επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας, γίνεται με βάση τη διαθεσιμότητα των διδασκόντων στο ΠΜΣ και τη συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου τους με το θέμα της κάθε ΜΔΕ. Ο μέγιστος αριθμός επίβλεψης διπλωματικών εργασιών ανά διδάσκοντα του ΔΠΜΣ είναι πέντε (5) διπλωματικές εργασίες. Αλλαγή επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας γίνεται μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Η εποπτεία της ΜΔΕ πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησής της. Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια είναι υποχρεωμένος/η να συνεργάζεται με τον/τη φοιτητή/τρια σε τακτά χρονικά διαστήματα, και να ελέγχει έγκαιρα το υλικό που έχει επεξεργαστεί ο/η φοιτητής/τρια. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος/η να ολοκληρώνει εμπρόθεσμα τις επιμέρους εργασίες, που έχουν συμφωνηθεί με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια.

Αίτηση εκπόνησης ΜΔΕ

Ο/Η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα αίτησης ανάληψης ΜΔΕ εφόσον έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, (εκτός εάν άλλως αποφασίσει το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο). Η αίτηση συμπληρώνεται και αποστέλλεται στη γραμματεία του ΔΠΜΣ (Βλέπε Παράρτημα 2). Σημειώνεται ότι η κατάθεση της ανωτέρω αίτησης πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός της σχετικής προθεσμίας.

Εκπόνηση ΜΔΕ

Τα κεφάλαια που πρέπει να περιλαμβάνονται στη ΜΔΕ είναι συγκεκριμένα και περιγράφονται παρακάτω.

Εισαγωγή

Ο σκοπός της εισαγωγής είναι να εισάγει τον αναγνώστη στο ερευνητικό θέμα της εργασίας, διατυπώνοντας το ερευνητικό ερώτημα, οριοθετώντας την ερευνητική περιοχή στην οποία εντάσσεται, αιτιολογώντας συνοπτικά τη σημασία της έρευνας και παρουσιάζοντας τα βασικά σημεία της εργασίας (σε 2-3 σελίδες). Ειδικότερα, στο κεφάλαιο της εισαγωγής περιγράφεται το ερευνητικό πρόβλημα (ή ερώτημα) που η εργασία έχει σκοπό να εξετάσει. Αναδεικνύεται το θεωρητικό ή/και πρακτικό κενό που εντοπίζεται στη σχετική βιβλιογραφία, το οποίο επιχειρεί να καλύψει η εργασία. Ο φοιτητής/η φοιτήτρια εξηγεί γιατί η παρούσα μελέτη είναι σημαντική και πώς συμβάλλει στην επιστημονική γνώση ή/και την εκπαιδευτική ή επαγγελματική πρακτική. Τέλος περιγράφεται η δομή της ΜΔΕ δηλαδή τη διάρθρωση ανά κεφάλαιο (π.χ. στο επόμενο κεφάλαιο θα αναλυθεί διεξοδικά η σχετική βιβλιογραφία και θα παρουσιαστούν οι βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, τα κύρια ερωτήματα και τα συμπεράσματα των υπαρχόντων μελετών).

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Το κεφάλαιο της βιβλιογραφικής επισκόπησης θα πρέπει να παρουσιάζει μια σφαιρική ανάλυση των διεθνών βιβλιογραφικών μελετών, γύρω από το ερευνητικό αντικείμενο της εργασίας. Θα πρέπει να γίνεται μία εκτεταμένη παρουσίαση των θεωριών, μοντέλων και προηγούμενων ερευνών που σχετίζονται με το θέμα. Οι φοιτητές/φοιτήτριες καλούνται να οργανώσουν την υπάρχουσα γνώση και να αναδείξουν τις θεωρητικές βάσεις της μελέτης τους. Το κεφάλαιο αυτό δύναται να χωρίζεται σε υποενότητες βάσει της θεματολογίας που καλύπτει η ΜΔΕ. Η ανάπτυξη των βιβλιογραφικών δεδομένων αναδεικνύει τα σχετικά ερευνητικά ερωτήματα, τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις και το μεθοδολογικό πλαίσιο, τα ερευνητικά αποτελέσματα και τυχόν ερευνητικά κενά που έχουν εντοπιστεί από προηγούμενες μελέτες, στη γνωστική περιοχή της εκάστοτε μεταπτυχιακής εργασίας. Τέλος, η βιβλιογραφική επισκόπηση μπορεί να τονίζει τα ερευνητικά κενά που έχουν τονισθεί από τις προηγούμενες μελέτες και στις οποίες μπορεί να συμβάλει η μεθοδολογική διερεύνηση του θέματος του φοιτητή / της φοιτήτριας.

Μεθοδολογία

Το μεθοδολογικό πλαίσιο παρουσιάζει τις μεθόδους που επιλέγει ο φοιτητής / η φοιτήτρια για να εξετάσει το ερευνητικό του ερώτημα όπως έχει τεθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο της ΜΔΕ. Εδώ περιγράφεται ο σχεδιασμός της έρευνας, η επιλογή της μεθόδου (ποσοτική, ποιοτική ή μεικτή), οι τεχνικές συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, το δείγμα ή το πεδίο της μελέτης και η αιτιολόγηση των επιλογών. Στο κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να αναφέρονται τα ερευνητικά ερωτήματα (δηλαδή, το ερώτημα ή τα ερωτήματα ως προς τις διερευνώμενες σχέσεις από τη διπλωματική), διατυπώνεται το πεδίο έρευνας και ο τρόπος συλλογής των δεδομένων.

Η μεθοδολογία θα πρέπει να είναι σαφής και τεκμηριωμένη. Συνήθως, η μεθοδολογική προσέγγιση υιοθετεί τις τεχνικές και τα εργαλεία που έχουν χρησιμοποιηθεί από προϋπάρχουσες σχετικές μελέτες. Το μεθοδολογικό πλαίσιο δύναται να ποικίλει, αλλά σε κάθε περίπτωση να είναι συμβατό με το εννοιολογικό

πλαίσιο έρευνας (conceptual framework) και να σχετίζεται με κάποιες από τις θεματικές ενότητες του προγράμματος (ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο της εργασίας).

Ανάλυση δεδομένων και παρουσίαση αποτελεσμάτων

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται τα αποτελέσματα και παρουσιάζονται τα ευρήματα που προέκυψαν από τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων. Οι φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα με τρόπο αντικειμενικό, με χρήση πινάκων, γραφημάτων ή αποσπασμάτων συνεντεύξεων, ανάλογα με τη μέθοδο που εφαρμόστηκε. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται πάντοτε σε άμεση σύνδεση με τα ερευνητικά ερωτήματα όπως αυτά διατυπώθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο της ΜΔΕ.

Συζήτηση και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Σε αυτό το κεφάλαιο τα ευρήματα αναλύονται σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα/υποθέσεις και συγκρίνονται με προηγούμενες μελέτες. Τα ευρήματα μπορεί να είναι είτε σε πλήρη είτε σε μερική συμφωνία ή ασυμφωνία με τις προηγούμενες μελέτες. Σε κάθε περίπτωση, οι φοιτητές/φοιτήτριες καλούνται αιτιολογήσουν την όποια συμφωνία/ ασυμφωνία των αποτελεσμάτων, να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα και να συζητήσουν τις θεωρητικές και πρακτικές τους προεκτάσεις. Οι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν να αναφέρουν τους περιορισμούς της έρευνας τους και να προτείνουν κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα, εστιάζοντας στα σημεία που δεν καλύφθηκαν πλήρως είτε σε εννοιολογικό είτε σε μεθοδολογικό πλαίσιο.

Βιβλιογραφία

Στη βιβλιογραφία θα πρέπει να καταγράφονται όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία, σύμφωνα με το σύστημα παραπομπών που έχει οριστεί από το ΔΠΜΣ (ΑΡΑ). Η βιβλιογραφία πρέπει να είναι πλήρης, επίκαιρη και ακριβής. (Για περαιτέρω διευκρινήσεις σχετικά με τις βιβλιογραφικές αναφορές και πηγές βλέπε την ενότητα «Βιβλιογραφικές αναφορές» στο Κεφάλαιο 4 του παρόντος).

Παραρτήματα

Σε αυτό το μέρος περιλαμβάνονται υποστηρικτικά υλικά, όπως ερωτηματολόγια, οδηγοί συνέντευξης, πίνακες με αναλυτικά δεδομένα, κώδικες ή άλλα τεχνικά στοιχεία που δεν εντάσσονται στο κύριο σώμα της εργασίας. Τα παραρτήματα θα πρέπει να είναι αριθμημένα.

Παρουσίαση ΜΔΕ και Αξιολόγηση

Ο/Η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια που θα εκπονήσει ΜΔΕ, υποχρεούται να παρουσιάσει και να υποστηρίξει με επιτυχία τη μεταπτυχιακή διπλωματική του/της εργασία στο αντίστοιχο εξάμηνο σπουδών που αναφέρεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΔΠΜΣ, ενώ υπάρχει η δυνατότητα παράτασης σε ειδικές περιπτώσεις. Πιθανές ειδικές περιπτώσεις εξετάζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος ύστερα από την εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Η αξιολόγηση των ΜΔΕ γίνεται από εξεταστική επιτροπή τριών (3) μελών: τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια και δύο ακόμα μέλη του διδακτικού προσωπικού του ΔΠΜΣ που ορίζει ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια. Με την ολοκλήρωση της εκπόνησης της ΜΔΕ, γίνεται παρουσίασή της η οποία προγραμματίζεται μετά από συνεννόηση του/της φοιτητή/τριας που την εκπονεί, των μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και της Γραμματείας του Τμήματος. Η παρουσίαση της ΜΔΕ θα πραγματοποιείται με τηλεδιάσκεψη. Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής αλλά και οι άλλοι/ες παριστάμενοι/ες

μπορούν να υποβάλουν ερωτήσεις προς το άτομο που εκπονεί την πτυχιακή εργασία. Ο τελικός βαθμός της ΜΔΕ προκύπτει ως ο μέσος όρος των βαθμών των τριών εξεταστών, στρογγυλοποιημένος προς την πλησιέστερη ακέραια ή μισή μονάδα. Η κλίμακα βαθμολόγησης κυμαίνεται από μηδέν (0) έως δέκα (10).

Μετά τη παρουσίαση, τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής συσκέπτονται και αποφασίζουν για τη βαθμολόγηση της πτυχιακής εργασίας συντάσσοντας και σχετικό πρακτικό που κατατίθεται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Όλες οι αλλαγές που τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής κρίνουν σκόπιμο να γίνουν στο κείμενο της πτυχιακής εργασίας, θα πρέπει να υλοποιηθούν πριν την κατάθεση του βαθμού της πτυχιακής εργασίας.

Σε περίπτωση αποτυχίας, υποδεικνύονται από την τριμελή εξεταστική επιτροπή οι απαραίτητες διορθώσεις στον/στην φοιτητή/τρια και ορίζεται νέα ημερομηνία παρουσίασης της διπλωματικής εργασίας.

Εδώ σημειώνεται ότι η ΜΔΕ βαθμολογείται με βάση τα παρακάτω κριτήρια αξιολόγησης:

1. Κατανόηση και εις βάθος ανάλυση του ερευνητικού θέματος. Αξιολογείται ο βαθμός στον οποίο ο/η φοιτητής/φοιτήτρια κατανοεί πλήρως το θέμα της εργασίας, αναδεικνύει τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και εμβαθύνει στις σύνθετες πτυχές του αντικειμένου.
2. Πληρότητα στην επίτευξη των ερευνητικών στόχων και ερωτημάτων. Εξετάζεται κατά πόσο η εργασία ανταποκρίνεται επαρκώς στους στόχους που έχουν τεθεί εξ αρχής και εάν τα ερευνητικά ερωτήματα έχουν απαντηθεί με τεκμηριωμένο και συστηματικό τρόπο.
3. Πρωτοτυπία και ερευνητική συνεισφορά. Αξιολογείται η καινοτομία της προσέγγισης, η συμβολή της εργασίας στην υφιστάμενη βιβλιογραφία και η παρουσίαση νέων δεδομένων, ιδεών ή προσεγγίσεων.
4. Επιστημονική ποιότητα της βιβλιογραφικής επισκόπησης. Εκτιμάται η εύρος, το βάθος και η κριτική αξιολόγηση της σχετικής βιβλιογραφίας, καθώς και η ικανότητα σύνδεσης των θεωρητικών πλαισίων με το ερευνητικό έργο.
5. Μεθοδολογική επάρκεια και ορθότητα. Εξετάζεται η καταλληλότητα της μεθοδολογικής προσέγγισης, η σαφήνεια στη διατύπωση και εφαρμογή των ερευνητικών μεθόδων, καθώς και η εγκυρότητα και αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.
6. Συνεργασία και συνέπεια κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας. Αξιολογείται η συνέπεια του/της φοιτητή/φοιτήτριας κατά την πορεία συγγραφής, η τήρηση του χρονοδιαγράμματος, καθώς και η ενεργή και δημιουργική συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα.
7. Ανάπτυξη πρωτοβουλίας, αναστοχαστικής σκέψης και κριτικής ικανότητας. Εξετάζεται η ικανότητα του/της φοιτητή/φοιτήτριας να αναπτύσσει αυτόνομες σκέψεις, να αξιολογεί κριτικά τα δεδομένα και να διατυπώνει συμπεράσματα με επιστημονική τεκμηρίωση.
8. Ποιότητα γραπτής και προφορικής παρουσίασης. Εκτιμάται η οργάνωση, η σαφήνεια και η συνοχή του γραπτού λόγου, η τυποποίηση του κειμένου σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής, καθώς και η αποτελεσματικότητα και επιστημονικότητα της προφορικής παρουσίασης.

Υποβολή της ΜΔΕ

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά από τον μεταπτυχιακό φοιτητή, στο Ιδρυματικό Αποθετήριο ΔΙΩΝΗ της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του πανεπιστημίου).

4. Σημαντικά Σημεία Εκπόνησης και Συγγραφής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφονται κάποια σημαντικά σημεία για την συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ) ώστε να εξασφαλιστεί η ομοιογένεια των εργασιών στο Τμήμα. Οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες όπως αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο καθ' όλη τη διάρκεια συγγραφής της ΜΔΕ.

Γλώσσα συγγραφής της ΜΔΕ

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα. Η επιλογή της γλώσσας θα πρέπει να ορίζεται στην αρχή της εκπόνησης της Μ.Δ.Ε. και να υπάρχει σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα/ πουσας καθηγητή/ καθηγήτριας.

Έκταση ΜΔΕ

Η έκταση της διπλωματικής εργασίας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 20.000 λέξεις (μη συμπεριλαμβανομένων της βιβλιογραφίας, των πινάκων και γραφημάτων και των παραρτημάτων).

Δομή ΜΔΕ

Η δομή της ΜΔΕ θα πρέπει να είναι η παρακάτω:

1. Εξώφυλλο στην Ελληνική γλώσσα
2. Εξώφυλλο στην Αγγλική γλώσσα
3. Αφιέρωση
4. Ευχαριστίες
5. Περίληψη στην Ελληνική γλώσσα
6. Περίληψη στην Αγγλική γλώσσα
7. Περιεχόμενα
8. Κατάλογος Πινάκων
9. Κατάλογος Διαγραμμάτων
10. Κύριο μέρος
 - Εισαγωγή (Σκοπός και ερευνητικοί στόχοι της έρευνας)
 - Βιβλιογραφική Ανασκόπηση
 - Μεθοδολογία
 - Ανάλυση Αποτελεσμάτων
 - Συζήτηση, Συμπεράσματα και Προτάσεις για μελλοντική έρευνα
11. Βιβλιογραφία
12. Παραρτήματα

Μορφοποίηση κειμένου ΜΔΕ

Η γραμματοσειρά που χρησιμοποιείται σε όλη τη Διπλωματική Εργασία είναι η Times New Roman. Το μέγεθος της γραμματοσειράς ορίζεται 12 pt, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις, όπως ο αριθμός και ο τίτλος του κεφαλαίου θα έχει μέγεθος 16 pt, ενώ οι ενότητες και οι υποενότητες 14 pt. Κάθε σελίδα θα πρέπει να είναι της μορφής A4 (210mm x 297 mm) και θα πρέπει να έχει τα εξής περιθώρια: Πάνω και κάτω απόσταση 3 εκατοστά, ενώ δεξιά και αριστερά 2,5 εκατοστά.

Σε κάθε ενότητα και υποενότητα, η πρώτη παράγραφος θα πρέπει να ξεκινά χωρίς εσοχή (tab), ενώ όλες οι άλλες παραγράφοι θα πρέπει να ξεκινάνε με εσοχή 0,5 εκατοστά. Δεν θα πρέπει να υπάρχει κενό μεταξύ παραγράφων. Το διάστιχο ορίζεται στα 1.5 εκατοστά. Το κείμενο θα πρέπει να είναι πλήρως στοιχισμένο (justified).

Αρίθμηση σελίδων

Η αρίθμηση των σελίδων της Διπλωματικής εργασίας γίνεται με δύο τρόπους που αντιστοιχούν στο πρώτο μέρος (δηλαδή αφιέρωση, ευχαριστίες, περίληψη στα Ελληνικά και στα Αγγλικά, περιεχόμενα, κατάλογος πινάκων, κατάλογος διαγραμμάτων) και στα άλλα μέρη της Διπλωματικής Εργασίας (δηλαδή εισαγωγή, βιβλιογραφική ανασκόπηση, μεθοδολογία, ανάλυση αποτελεσμάτων, συζήτηση, βιβλιογραφία, παραρτήματα). Συγκεκριμένα, η αρίθμηση στο πρώτο μέρος που περιλαμβάνει τις ευχαριστίες, γίνεται με λατινικούς αριθμούς (πχ i, ii, iii, iv, v, vi κ.λ.π.) και εμφανίζεται στο κάτω μεσαίο μέρος της σελίδας. Η αρίθμηση ξεκινά ουσιαστικά από την πρώτη σελίδα, δηλαδή από το Ελληνικό εξώφυλλο, χωρίς όμως να εμφανίζεται ο αριθμός της σελίδας σε αυτή. Το ίδιο συμβαίνει και στο εξώφυλλο στα Αγγλικά, στην αφιέρωση και στις ευχαριστίες, αν υπάρχουν. Η πρώτη σελίδα που αριθμείται με λατινικούς αριθμούς είναι η σελίδα της περίληψης στα Ελληνικά. Να σημειωθεί ότι αρίθμηση με λατινικούς αριθμούς δεν αποτυπώνεται σε σελίδες που είναι κενές. Για παράδειγμα, αν η περίληψη στα Ελληνικά δεν καταλαμβάνει χώρο δύο σελίδων, τότε στη δεύτερη σελίδα της, που εμφανίζεται στο πίσω μέρος του ιδίου φύλλου της, δεν αποτυπώνεται η αρίθμησης της.

Η αρίθμηση στο υπόλοιπο μέρος της Μ.Δ.Ε., που περιλαμβάνει το κύριο και το συμπληρωτικό μέρος, γίνεται με τους αριθμούς 1, 2, 3 κ.λ.π., και ξεκινάει από την πρώτη σελίδα του πρώτου κεφαλαίου στο κάτω μεσαίο μέρος της σελίδας.

Η εκτύπωση των σελίδων θα πρέπει να είναι σε μορφή βιβλίου, δηλαδή εκτύπωση και στα δύο μέρη της ίδιας σελίδας, εκτός από τις πληροφορίες του προκαταρκτικού μέρους που θα πρέπει να ξεκινάνε όλες σε σελίδα μονής αρίθμησης.

Πίνακες

Η αρίθμηση των Πινάκων γίνεται με μοναδικό τρόπο με βάση το Κεφάλαιο που εμφανίζεται και τον αύξοντα αριθμό τους. Για παράδειγμα, ο δεύτερος πίνακας του τρίτου κεφαλαίου αριθμείται ως **Πίνακας 3.2**, ενώ ο τέταρτος πίνακας του δευτέρου κεφαλαίου ως **Πίνακας 2.4**.

Η παρουσίαση των πινάκων γίνεται στο μέσο (center), από το αριστερό προς το δεξιό μέρος, της σελίδας. Πρώτα εμφανίζεται ο αριθμός του πίνακα, κατόπιν ο τίτλος του και στη συνέχεια ο πίνακας με τα στοιχεία του. Η αρίθμηση του Πίνακα και ο τίτλος του εμφανίζονται με έντονα πεζά γράμματα, π.χ.

Πίνακας 3.2

Δημογραφικά στοιχεία του πληθυσμού στην Ελλάδα

[Εδώ μπαίνει ο πίνακας]

Πηγή:

Στην περίπτωση όπου ο πίνακας προέρχεται αυτούσιος από άλλη πηγή χωρίς καμία επεξεργασία ή εναλλακτικά τα στοιχεία του έχουν υποστεί μικρή επεξεργασία και ο συγγραφέας θέλει να δηλώσει την πηγή προέλευσής τους, τότε στο τέλος του πίνακα, δηλαδή στο κάτω μέρος του, αναγράφεται η πηγή προέλευσης με γραμματοσειρά μεγέθους 10 pt. Ως πηγή αναφοράς αναγράφεται το όνομα του συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης του άρθρου ή του συγγράμματος ή η διεύθυνση του διαδικτυακού τόπου, δηλαδή, ως εξής: Πηγή: Συγγραφές (έτος) ή Διεύθυνση Διαδικτυακού Τόπου, ενώ η πλήρης αναφορά της πηγής προέλευσης αποτυπώνεται στο κεφάλαιο της Βιβλιογραφίας.

Εάν ο πίνακας δεν χωράει σε μία σελίδα, τότε συνεχίζεται στην αμέσως επόμενη σελίδα όπου αναφέρεται στην αρχή της νέας σελίδας η αρίθμηση του πίνακα, π.χ. **Πίνακας 4.3**, και από κάτω η λέξη **Συνέχεια**. Αν υπάρχει πηγή προέλευσης των στοιχείων του πίνακα αυτού, τότε αυτή μπαίνει στο τέλος του δεύτερου μέρους του πίνακα.

Στο κείμενο κάθε πίνακας αναφέρεται με κεφαλαίο πρώτο γράμμα όταν συνοδεύεται από την αντίστοιχη αρίθμηση του, διαφορετικά γράφεται με πεζά γράμματα. Για παράδειγμα, “Στον Πίνακα 4.3 παρουσιάζονται». και «από τον πίνακα αυτόν προκύπτει ότι ...».

Διαγράμματα

Η αρίθμηση των Διαγραμμάτων γίνεται με μοναδικό τρόπο με βάση το Κεφάλαιο που εμφανίζονται και τον αύξοντα αριθμό τους. Για παράδειγμα, το δεύτερο διάγραμμα του πρώτου κεφαλαίου αριθμείται ως **Διάγραμμα 1.2**, ενώ το τέταρτο του τρίτου κεφαλαίου ως **Διάγραμμα 3.4**. Η παρουσίαση των διαγραμμάτων γίνεται κατ’ ανάλογο τρόπο όπως και των πινάκων μόνο που η αρίθμηση και ο τίτλος τους εμφανίζεται κάτω από το διάγραμμα και μετά από την πηγή προέλευσης του διαγράμματος αν υπάρχει.

Για παράδειγμα,

[Εδώ μπαίνει το διάγραμμα]

Πηγή:

Διάγραμμα 3.4

Διαγραμματική παρουσίαση ηλικιακών κατηγοριών του πληθυσμού της Ελλάδας

Όπως και στην περίπτωση των πινάκων έτσι και με τα διαγράμματα, στο κείμενο κάθε διάγραμμα αναφέρεται με κεφαλαίο πρώτο γράμμα όταν συνοδεύεται από την αντίστοιχη αρίθμηση του, διαφορετικά γράφεται με πεζά γράμματα. Η εμφάνιση των διαγραμμάτων στο κείμενο μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε σημείο της σελίδας, αρκεί να υπάρχει διαθέσιμος και κατάλληλος χώρος. Σε αντίθεση με τους πίνακες, τα διαγράμματα δεν χωρίζονται σε δύο σελίδες.

Μαθηματικές Σχέσεις

Οι μαθηματικές σχέσεις εμφανίζονται σε οποιοδήποτε σημείο του κειμένου εκτός από αυτές που έχουν ξεχωριστή σημασία και εμφανίζονται μόνες τους στο κέντρο της σειράς. Από αυτές, όσες πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ή να αναφερθούν στη συνέχεια της εργασίας θα πρέπει να αριθμηθούν. Η αρίθμηση των σχέσεων γίνεται με βάση το κεφάλαιο που εμφανίζονται και την αύξουσα σειρά τους, π.χ. δεύτερη σχέση του τρίτου κεφαλαίου ορίζεται ως (3.2). Η αρίθμηση θα πρέπει να εμφανίζεται μέσα σε παρένθεση, στην ίδια σειρά με τη σχέση που αναφέρεται και στοιχισμένη στο δεξιό μέρος της σελίδας, π.χ. $Y = \alpha + \beta X + \varepsilon$ (3.2), ενώ η αναφορά τους στο κείμενο της Διπλωματικής Εργασίας θα γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο. “Από τη σχέση (3.2) προκύπτει ότι . . .”.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Στο πλαίσιο συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, οι φοιτητές/φοιτήτριες καλούνται να αξιοποιούν επιστημονικά τεκμηριωμένες πηγές από τη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, ιδίως όταν η έρευνά τους εντάσσεται σε θεματικές όπως η οργανωσιακή ψυχολογία, η συμπεριφορά στον χώρο εργασίας και οι θεωρίες ηγεσίας και οι θεωρίες coaching.

Η ορθή τεκμηρίωση της βιβλιογραφίας είναι απαραίτητη για:

- Τη θεμελίωση του θεωρητικού πλαισίου,
- Την αποφυγή λογοκλοπής,
- Την επιστημονική αξιοπιστία του έργου.

Οι πηγές πρέπει να παρατίθενται στο τέλος της εργασίας σύμφωνα με το **σύστημα παραπομπών APA**. Παρακάτω παρατίθενται παραδείγματα για διάφορες κατηγορίες πηγών

Βιβλία

Northouse, P. G. (2021). *Leadership: Theory and practice* (9th ed.). Sage Publications.

Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2019). *Organizational behavior* (18th ed.). Pearson

Άρθρα σε Επιστημονικά Περιοδικά (Journals)

Judge, T. A., & Piccolo, R. F. (2004). Transformational and transactional leadership: A meta-analytic test of their relative validity. *Journal of Applied Psychology*, 89(5), 755–768. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.89.5.755>

Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., & Bommer, W. H. (1996). Transformational leader behaviors and substitutes for leadership as determinants of employee satisfaction, commitment, trust, and organizational citizenship behaviors. *Journal of Management*, 22(2), 259–298. [https://doi.org/10.1016/S0149-2063\(96\)90049-5](https://doi.org/10.1016/S0149-2063(96)90049-5)

Ιστοτόποι

American Psychological Association. (2020). *Leadership and organizational behavior in changing environments*. <https://www.apa.org/news/press/releases/leadership-organizations>

Κεφάλαιο σε Συλλογικό Τόμο

Antonakis, J., & House, R. J. (2014). Instrumental leadership: Measurement and extension of transformational–transactional leadership theory. In D. V. Day (Ed.), *The Oxford handbook of leadership and organizations* (pp. 29–50). Oxford University Press.

Μεταπτυχιακές ή Διδακτορικές Διατριβές

Papadopoulou, M. (2022). *Transformational leadership and employee engagement in public education* (Master's thesis, University of Patras). National Archive of Theses and Dissertations. <https://doi.org/10.xxxxxx>

Συμβουλές Χρήσης APA:

- Οι παραπομπές στο κείμενο γίνονται με το επώνυμο του συγγραφέα και τη χρονολογία π.χ., (Northouse, 2021).
- Αν το όνομα περιλαμβάνεται στη ροή του κειμένου: "Σύμφωνα με τον Northouse (2021)..."
- Όλες οι πηγές πρέπει να περιλαμβάνονται και στη λίστα βιβλιογραφίας στο τέλος της εργασίας.
- Όταν αναφέρεται αυτούσιο κείμενο (αυτολεξεί) από την πηγή όπως για παράδειγμα στην περίπτωση ορισμών, θα πρέπει το κείμενο αυτό να παρατίθεται σε εισαγωγικά και να αναφέρεται πέρα από το όνομα και το έτος και ο αριθμός σελίδας όπου βρέθηκε το κείμενο. Προσοχή η χρήση αυτούσιου κειμένου πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό.

Υποσημειώσεις

Οι υποσημειώσεις αριθμούνται με αύξοντα αριθμό και τοποθετούνται στο τέλος της πρότασης/ λέξης στην οποία αναφέρονται, χρησιμοποιώντας αριθμητικό δείκτη σε μορφή εκθέτη.

Παράδειγμα:

«Η οργανωσιακή δέσμευση συχνά σχετίζεται με τη μετασχηματιστική ηγεσία.¹»

Το περιεχόμενο κάθε υποσημείωσης εμφανίζεται στο κάτω μέρος της ίδιας σελίδας. Όταν πρόκειται για παραπομπή αναφέρεται το επώνυμο του συγγραφέα και το έτος δημοσίευσης της εργασίας. Σε περίπτωση που η υποσημείωση περιλαμβάνει αυτολεξεί απόδοση πρότασης ή αποσπάσματος από επιστημονική πηγή, είναι υποχρεωτική η αναφορά της σελίδας από την οποία προέρχεται το συγκεκριμένο απόσπασμα.

Παραδείγματα:

1. Northouse (2021).
2. Robbins & Judge (2019).
3. Judge & Piccolo (2004, σ. 762). (αυτολεξεί απόδοση πρότασης ή αποσπάσματος)

Λογοκλοπή

Η λογοκλοπή (plagiarism) αποτελεί σοβαρή παραβίαση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ως λογοκλοπή ορίζεται η πλήρης ή μερική αντιγραφή, απόδοση ή χρήση του έργου, των ιδεών, των κειμένων ή των αποτελεσμάτων άλλων συγγραφέων χωρίς τη σαφή αναγνώριση της πηγής ή χωρίς τη δέουσα παραπομπή.

Η λογοκλοπή περιλαμβάνει, ενδεικτικά:

- Την αυτούσια αντιγραφή αποσπασμάτων χωρίς εισαγωγικά και παραπομπή.
- Τη μετάφραση ξένου κειμένου χωρίς αναφορά στην πρωτότυπη πηγή.
- Τη χρήση παραφρασμένων ιδεών άλλου συγγραφέα χωρίς αναφορά.
- Την αναπαραγωγή πίνακα, εικόνας, γραφήματος ή δεδομένων χωρίς άδεια ή παραπομπή.
- Τη χρήση εργασιών τρίτων ως προσωπική συνεισφορά (π.χ. αγορά έτοιμων εργασιών).

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αποτελεί προϊόν πρωτότυπης επιστημονικής εργασίας του/της φοιτητή/φοιτήτριας και, ως τέτοια, πρέπει να τηρεί όλους τους κανόνες της επιστημονικής δεοντολογίας και της ορθής παραπομπής. Οποιαδήποτε μορφή λογοκλοπής συνιστά ηθικό και πειθαρχικό παράπτωμα και επισύρει συνέπειες, οι οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν:

- την απόρριψη της εργασίας,
- την αναστολή ή διακοπή της φοίτησης,
- ή άλλες κυρώσεις σύμφωνα με αποφάσεις της επιτροπής του ΠΜΣ.

Υπενθυμίζεται ότι η ευθύνη για το περιεχόμενο της εργασίας βαρύνει αποκλειστικά τον/την συγγραφέα, ο οποίος/η οποία υποχρεούται να διασφαλίζει την αυθεντικότητα του έργου του/της. Η εργασία μπορεί να ελέγχεται μέσω λογισμικού ανίχνευσης λογοκλοπής.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες καλούνται να τηρούν τις ακαδημαϊκές πρακτικές αναφοράς (π.χ. APA) και να ζητούν διευκρινίσεις από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια σε περιπτώσεις αμφιβολίας.

5. Παραρτήματα

Τα παραρτήματα είναι τα εξής:

1. Παράρτημα 1: Βεβαίωση Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
2. Παράρτημα 2: Αίτηση Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
3. Παράρτημα 3: Τροποποίηση Θέματος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
4. Παράρτημα 4: Πρακτικό Επιτροπής Εξέτασης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Παράρτημα 1: Βεβαίωση Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Βεβαίωση Εκπόνησης Μεταπτυχιακή Διπλωματικής Εργασίας

Δηλώνω υπεύθυνα ότι το έργο που εκπονήθηκε και παρουσιάζεται στην υποβαλλόμενη διπλωματική εργασία, έχει γραφτεί από εμένα αποκλειστικά στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα. Δηλώνω επίσης ότι αναφέρονται καταλλήλως στο σύνολό τους οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου»

Ονοματεπώνυμο Μεταπτυχιακού Φοιτητή/ Φοιτήτριας

Ημερομηνία:

Παράρτημα 2: Αίτηση Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Αίτηση Τροποποίησης Θέματος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

ΕΠΩΝΥΜΟ:
ΟΝΟΜΑ:
Α.Μ.:

Αιτούμενο Θέμα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας:
--

Σύντομη περιγραφή του θέματος:

Ημερομηνία:

Υπογραφή Φοιτητή/ Φοιτήτριας

Παράρτημα 4: Πρακτικό Επιτροπής Εξέτασης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Πρακτικό Επιτροπής Εξέτασης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Σήμερα, και ώρα συνήλθαν τα μέλη της ορισθείσας τριμελούς επιτροπής:

Επιβλέπων/ ουσά

Μέλος

Μέλος

προκειμένου να εξετάσουν τη Διπλωματική Εργασία του/της φοιτητή/τριας
..... με θέμα:

(Τίτλος θέματος στην Ελληνική γλώσσα):

(Τίτλος θέματος στην Αγγλική γλώσσα):

Μετά το τέλος της παρουσίασης και της υποβολής διευκρινιστικών ερωτήσεων, ο/η
φοιτητής/τρια βαθμολογήθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης και έλαβε τον βαθμό.....

Τριμελής Επιτροπή (Υπογραφές) :

Καθηγητής/τρια.....

Καθηγητής/τρια.....

Καθηγητής/τρια.....

Θεωρήθηκε
Ο/ Η Διευθυντής/ Ια
του Π.Μ.Σ.

.....